

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 2. števil. 323 - Cena 4.- Ilire

Postnina plačana v gotovini
Spedizione in abbon. postale

TRST, petek, 21. junija 1946

Uredništvo in uprava, Piazza Goldoni št. 1-1
Tel. št. 93406 93807, 93808, 93809, 93810, 93811, 93812, 93813, 93814, 93815, 93816, 93817, 93818, 93819, 93820, 93821, 93822, 93823, 93824, 93825, 93826, 93827, 93828, 93829, 93830, 93831, 93832, 93833, 93834, 93835, 93836, 93837, 93838, 93839, 93840, 93841, 93842, 93843, 93844, 93845, 93846, 93847, 93848, 93849, 93850, 93851, 93852, 93853, 93854, 93855, 93856, 93857, 93858, 93859, 93860, 93861, 93862, 93863, 93864, 93865, 93866, 93867, 93868, 93869, 93870, 93871, 93872, 93873, 93874, 93875, 93876, 93877, 93878, 93879, 93880, 93881, 93882, 93883, 93884, 93885, 93886, 93887, 93888, 93889, 93890, 93891, 93892, 93893, 93894, 93895, 93896, 93897, 93898, 93899, 93900, 93901, 93902, 93903, 93904, 93905, 93906, 93907, 93908, 93909, 93910, 93911, 93912, 93913, 93914, 93915, 93916, 93917, 93918, 93919, 93920, 93921, 93922, 93923, 93924, 93925, 93926, 93927, 93928, 93929, 93930, 93931, 93932, 93933, 93934, 93935, 93936, 93937, 93938, 93939, 93940, 93941, 93942, 93943, 93944, 93945, 93946, 93947, 93948, 93949, 93950, 93951, 93952, 93953, 93954, 93955, 93956, 93957, 93958, 93959, 93960, 93961, 93962, 93963, 93964, 93965, 93966, 93967, 93968, 93969, 93970, 93971, 93972, 93973, 93974, 93975, 93976, 93977, 93978, 93979, 93980, 93981, 93982, 93983, 93984, 93985, 93986, 93987, 93988, 93989, 93990, 93991, 93992, 93993, 93994, 93995, 93996, 93997, 93998, 93999, 94000

Ne prosimo milosti nikogar. Hočemo samo delati, da lahko zagotovimo kruh našim otrokom, hočemo, da se našim otrokom zagotovi zdravo pošteno življenje v lastni hiši, hočemo delati zase, zavedajoč se, da bomo samo z italijansko-slovenskim bratstvom lahko dosegli naš prosih v sklopu Jugoslavije kot VII. republika.

(Iz brzojavke tržaških antifašistov)

Italijanske kolonije

predmet razpravljanja na tajni seji zunanjih ministrov

Pariz, 20. — Na sestanku Sveta zunanjih ministrov, ki se je vršil danes dopoldne od 11 do 12 pod predsedstvom Bidaulta, so ob predmetu razpravljanja med Francijo in Italijo v Brigi in Tendi odločili o ponovnem poročilu o krajevem položaju.

Ministri so sklenili, da bodo izveščanje dolžni mirovne pogodbe z Italijo nadzorovali za dobo 12 mesecev veleposlaniki Francije, Velike Britanije, ZSSR in ZDA.

Glede umika zaveznikov sil iz Italije so sklenili, da se bodo te sile umaknile v roku 90 dni od dne, ko bo stopila v veljavo mirovna pogodba. Obenem bodo vrnila italijanski vladni denarje in instrumente in zaplenjena dobroimetja, ki niso bili uporabljani.

Danes ob 17. uri so se zunanji ministri sestali na privatni in tajni seji, da bi razpravljali o vprašanju Tripolitanijske in italijanskih kolonij na splošno.

Tisk o razgovorih ne bo obveščen.

Kakor je znano, niso na večerajšnji večerji seji namestnikov zunanjih ministrov, ki so se sestali za obravnavo gospodarskih vprašanj, o katerih so še poprej razpravljali ministri in jih nato odstopili svojim namestnikom, misl napredovali. Sovjetski predstavnik je odklonil nove britanske predloge o razsodišču za nasprotje, ki so nastala glede vseh neokodnane. Sovjetski delegat je izjavil, da nasprotje prišlo nemu razsodišču. Namestniki se niso mogli sporazumeti niti o morebitni sestavi razsodišča, ker so nasprotovali predlogu, naj bi razsodišču pripadali nevtralnim državam. V razgovorih o italijanskih imovini v tujini je sovjetska delegacija vztrajala na tem, da delegacija vztraja na tem, da se od te imovine ne sme zadržati več kakor ena tretjina na račun priznanih reparacijah zahvalov. Isto stališče je večeraj Molotov zastopal na seji zunanjih ministrov.

Bolgarski memorandum

Pariz, 20. AFP — Bolgarska vlada je izročila Svetu zunanjih ministrov nov memorandum pod naslovom: «Bolgarija in mirovna vprašanja».

Novi memorandum opozarja na vsebino prvega in podaja dodatne razlage glede reparacij, ki jih zahteva Grčija od Bolgarije, prav tako pa o vprašanju Tracije. Bolgarska vlada izraža upanje, da bo bolgarska delegacija mogla ob pravem času prikazati stališče bolgarske vlade, in da bo Svet zunanjih ministrov upošteval v pravične zahteve, našteje v tej spomenici.

Neodvisnost Indonezije

je ponj za nadaljnja razprava

Kong, 20. AFP. — Predsednik indonezijske vlade Soeharto je poslal holandski vladi svoje protipredloge. Po uradni poti ki ji bila objavljena, so indonezijski predlogi sledili: 1) Priznanje sedanje dejanske neodvisnosti indonezijske republike na Javi in Sumatri ter svobodna indonezijska država, ki bo sklenila sporazum s Holandsko.

2) Ustavitelj suverenosti, a tem, da ostanejo oborožene sile obeh držav na svojih dosedanjih postojankah.

Holandski uradni krogi se močno hudoje novim indonezijskim zahtevam. Radikalni značaj teh protipredlogov bo spravljal vlado, ki se

NOVA OBLIKA "zahodnega bloka,"

Moskva, 20. — Diplomatski urednik «Pravde» Boris Isakov analizira danes novo obliko «zahodnega bloka», ki jo predlaga britanski konservativni Robert Boothley. Zahodni blok, pravi «Pravda», bi vključeval Veliko Britanijo, kar bi ji dovolilo, da bi obvarovala svoje mesto med prvimi svetovnimi veličinami in preprečilo, da bi postala stranska in gospodarska podružnica Amerike.

Boothley je predlagal, naj se združi industrija zahodne Nemčije z industrijo Belgije, Luxemburga, zahodne Francije in Velike Britanije. Velika Britanija bi postala vodilni organ tega bloka.

Isakov opozarja, da je to načrt nemškega industrijskega Walterja Rathenaua. Nadalje poudarja, da je to načrt nalezl na odobravanje britanskih reakcijskih krogov in je ugal celotno igranje Vanistartu, ki nevarno izjavlja, da «SZ ne more imeti ničesar proti temu načrtu».

Jugoslovansko-bolgarski dogovor o ureditvi zahtev FLRJ

Beograd, 19. Tanjug — 15. junija je bil podpisan v Beogradu dogovor med vlado FLRJ Jugoslavije in bolgarsko vlado o ureditvi jugoslovanskih zahtev napram Bolgariji v zvezi z okupacijo. Dogovor je podpisal v imenu bolgarske vlade finančni minister Ivan Stefanov in v imenu jugoslovanske vlade generalni tajnik vlade Mitar Bakic.

Ob podpisu pogodbe je Mitar Bakic podal izjavo zaštopnikom jugoslovanske tiska, v kateri je dejal, da so bila s tem dogovorom rešena vsa sporna vprašanja v zvezi z zasedbo jugoslovanskega ozemlja po bolgarskih fašističnih četah.

Ta dogovor odstranjuje poslednje ostanke preteklosti, ki so označevali medsebojne borbe med Jugoslavo in Bolgari. Za to ga bodo narodi obeh držav iskreno in toplotno pozdravili.

Poudarjajoč, da je ta dogovor dokaz, da ne krivijo jugoslovanski narodi bolgarskega naroda za zločinsko politiko njegovih bivših nacističnih voditeljev, je Bakic omenil, da bodo pričujočemu dogovoru sledila cela vrsta gospodarskih dogovorov med Jugoslavo in Bolgarijo.

Bolgarska mladina na progi Brčko - Banovič

Beograd, 19. Tanjug — Kako poroča «Tanjugovo» dopisnik iz Sofije, ki v kratkem odpotuje v Jugoslavijo skupina bolgarske mladine, da bi se udeležila gradnje mladinske železniške proge Banovič-Brčko.

Sovjetsko državljanstvo za biveše ruske državljane

Moskva, 20. AFP — Trije dekreti prezidija vrhovnega sovjeta z dne 14. 6. določajo pogoje o pridobitvi sovjetskega državljanstva državljanov bivšega ruskega carstva, kakor tudi oseb, ki so izgubili sovjetsko državljanstvo in živijo na francoskem, jugoslovanskem in bolgarskem ozemlju.

RAZSTAVA V PARIZU

ogledalo junaške borbe jugoslovanskih narodov in njihovega doprinosa k skupni zavazniški zmazi

Pariz, 20. — Včeraj popoldne je bila slavnostno odprta razstava «Borba narodov Jugoslavije za svobodo» v muzeju Felixa Gouina, dogradnja predsednika francoske vlade, generalov Delattre de Tassignyja, diplomatičnih predstavnikov številnih držav ter visokih osebnosti političnega, kulturnega in novinarskega življenja v prestolnici. Navzoč je bil tudi minister Sava Kosanović, Mato Jaksic, pomočnik zunanjega ministra, dr. Aleš Bašler in osebe jugoslovanskega veleposlanstva.

V slavnostni dvorani gradu Trocadero stoji na sredini pomenik bil jugoslovanskega partizana v vojni opremljen. Tam so se zbrali številni razumniki in kulturni slavjani, da bi p. i. sodelovali v razstavi. Počrtili so, da je to razstava, ki jo nosi in otvori v razstavi, ki jo organizirajo družba Francija-Jugoslavija pod visokim pokroviteljstvom.

V imenu družba Francija-Jugoslavija je otvoril razstavo in p. i. zadržal goste predsednik družba René Cassin in poudaril v kratkem govoru tradicionalno prijateljstvo v ožrju in kulturi med Jugoslavo in Francijo.

Nato je govoril general Delattre de Tassigny, glavni inšpektor suhozemskih oboroženih sil, ki je p. i. veličeval borbo narodov Jugoslavije proti fašističnemu okupatorju in dejal: «Danes se nova Jugoslavija pri obnovi dežele bori odločno za obranitev miru, ureditev poti k srečnejši bodočnosti in s. i. tešnjeemu prijateljstvu s francoskim ljudstvom».

Govor francoskega generala Julina

Nato je govoril general Julin, ki je poudarjal splošno vsejudejski značaj ljudske vstaje proti izdajalstvu in fašističnim klaki, ki je postala 25. marca 1941 izročilo jugoslovanskega ljudstva v kremplju fašistične zvezi. Nato je general Julin obdržal govoril o načelovskih naporih jugoslovanskih narodov, ki se nikoli niso vzdali sovražniku, temveč se vsi upirj v obrambo svobode, demokracije in neodvisnosti, kljub vsem fašističnim vojaškim silam.

«Nikoli ne bomo mogli pozabiti, je dejal general Julin, da je leta 1943 ljudska osvobodilna armada Jugoslavije pod vodstvom legendarnega maršala Tita prisilila v junaško borbo Hitlerjevske in italijanske okupatorje, da so držali v Jugoslaviji 39 divizij, ki so bile zapletene v stalne borbe s partizani in pretople velike izgube.

Kakšen delež so dali jugoslovanski narodi k zmazi? ZN lahko razvidimo iz dejstva, da so se jugoslovanski partizani borili proti divizijam, ki so jih Nemci hoteli uporabiti za obrambo atlantske obale proti anglo-ameriškim izkrcanju, vendar pa niso moglo zapu-

Bidault sestavlja novo vlado

Pariz, 20. AFP — Georges Bidault, ki mu je bila poverjena na osnovi glasovanja ustavodajne skupščine, sestava nove francoske vlade, je pričel takoj s posvetovanji.

Potem ko je obiskal po običaju Felixa Gouina, bivšega predsednika ustavodajne skupščine, je Bidault sprejel člane izvršnega odbora republikanskega ljudskega gibanja z Schumannom in Collom na čelu.

Malo potem je sprejel Bidault komunistična voditelja Thoreza in Duclosa. Razgovori so trajali 40 minut. Po koncu razgovora je Thorez izjavil novinarjem: «Predlil smo z Bidaultom položaj, ki je nastal po glasovanju skupščine».

Ko so ga novinarji vprašali o možnem sodelovanju komunistične partije v vladi, je Thorez odgovoril, da bo to vprašanje preuči.

Bidault bo sprejel dane zastopnike socialistične stranke ter bo nadaljeval svoja posvetovanja.

Stavka pariskih deavcev v znak protesta proti naraščanju

Pariz, 20. AFP — V znak protesta proti napadu na prostote in knjižnico komunistične partije, ki je bil izvršen sinoči, je zveza sindikatov pariskega okrožja pozvala vse pariske delavce, naj prenehajo v četrtek ob 17. uri z delom in se udeležijo velike delavske manifestacije z mimohodom pred opustošenim domom.

Mufi je v Kairu

Kairo, 20. — Kakor poročajo, se mudi jeruzalemski veliki mufti v Kairo. Ministrstvo dvora je sinoči objavilo: Hadži Amin el Husseini, jeruzalemski veliki mufti, je prišel sinoči nenadoma v kraljevske palače in se vpisal v kraljevske knjige.

V zadnjem trenutku se je izvedelo, da je egiptovski zunanji minister Sayed Lotfy pašja izjavil novinarjem: «Imamo Amine el Husseina za političnega begunca in mu tako po naših zakonih pripada zavetišče. Ne bomo ga izročili nobeni sili».

Kulturni stiki med Iranom in FLRJ

Teheran, 19. Tanjug — Po poročilu dopisnika «Tanjuga» se je vršila v Teheranu ustanovna skupščina društva za kulturne stike med Iranom in Jugoslavo.

Na skupščini so bili navzoči iranski ministri predsednik Gavami in Sulajman in več kot 300 iranskih javnih delavcev.

S skupščine je bil poslan maršal Tito pozdravni telegram, ki pravi med drugim: «Srečni smo, da smo prijatelji nove Jugoslavije in da bomo lahko z delom našega društva dokazali naša čustva ter prispevali k poglobitvi prijateljskih, kulturnih in umetniških stikov med iranskimi in jugoslovanskimi narodi».

Maršal Tito je v svoji brzojavki izrazil zahvalo jugoslovanskim narodom in lastno zahvalo poudarjajoč željo za prijateljstvom in najboljšimi kulturnimi in drugimi stiki med obojema deželama.

Proslave v spomin Maksima Gorkega

Rim, 20. — Italijansko-sovjetsko društvo za kulturno sodelovanje je organiziralo v Rimu večer v spomin Maksima Gorkega. Poročilo o njegovem delu je podal prof. Enrico Damiani. Martinov, svetnik veleposlanstva ZSSR, je govoril o Gorkem kot borcu za svobodo ljudstva in demokracijo proti fašizmu in vojni. Končno je bil predvajan film «Otroška leta Maksima Gorkega».

Oslu, 20. — Najvažnejši norveški listi objavljajo članke, posvečene spominu Maksima Gorkega in poudarjajo velik delež znamenitega ruskega pisatelja v svetovni literaturi. List «Aften Posten» poudarja, da je Gorki največji pisatelj tega stoletja.

MIHAJLOVIČ JE OBVEŠČAL emigrantsko vlado o svojem izdajalskem delovanju

Beograd, 20. Tanjug — Včeraj, 10. dan razprave, proti Mihajloviču, je obramba obtoženih Slobodana Jovanoviča, dr. Milana Gavriloviča, Radolca Kneževića, dr. Niniča, Fotića in Zlivena Kneževića, ki jim sodijo v odsotnosti, postavila vrsto vprašanj Mihajloviču v zvezi z dejanji, ki jih doži obtožnica.

Na vprašanje obrambe, kdaj je navezal neposredne stike s Fotićem, je Mihajlovič odgovoril, da je navezal te stike junija 1943.

Na vprašanje javnega tožilca o Fotićevem delu, je Mihajlovič dejal, da je zvidel, da je Fotić našel radio postajo v Ameriki, ki je oddajala v srbskem jeziku.

V PARIZU MORAJO PRAVIČNO ODLOČITI

Primorsko ljudstvo pošilja na stotine brzojavk v Pariz, ki potrjujejo že tolikokrat izpovedano samoodločbo in zahtevo po priključitvi k Jugoslaviji

Primorsko ljudstvo, zavedajoč se tragične preteklosti, nabe, da bi se se kdaj vrnilo mučni dnevi preteklosti. Vedno znova in znova izpoveduje vsemu svetu svojo voljo in odločnost, da hoče živeti v drugem ritmu življenja, kakor pa mu ga je nudila mračna Italija. Svoja čustva, ki jih nečestokrat odkrito in iskreno pokazalo, izraža tudi sedaj v časi ponovnega sestanka zunanjih ministrov v Parizu, goreč, premišljeno, dosledno.

Niteto pozdravnih brzojavk z zahtevo po priključitvi Juljske krajine s Trstom Jugoslaviji je poslalo v Pariz. Obenem s to osnovno zahtevo opozarja na sedanjost nevarnost stanja v Trstu, kjer se še vedno vršijo divjaški napadi in umori po tržaških ulicah, večina na pripadnike slovenske narodnosti. To nevarnost razbojništvo pritoča o tem, kakšno usoda bi čakala antifašiste in posebej š. Slovence, ako bi zopet ta del ozemlja pripadel italijanski državi.

Toda kakor se je naše junaško ljudstvo uprlo v časi, ko je zgrezilo velike delavske manifestacije z mimohodom pred opustošenim domom.

Delegacija Juljske krajine primorskemu ljudstvu

Pokrajinskemu narodno osvobodilnemu odboru, Trst

Delegacija Juljske krajine in Trsta se zahvaljuje primorskemu ljudstvu za ponovno številne pozdrave, izraze priznanja ter mu zagotavlja, da bo kot doslej tudi v bodoče stala v celoti priključena k Jugoslaviji.

Prolejo je leto dni in bilanca je dokaj žalostna. Naši domovi so še vedno porušeni, naši družine in mi smo prisiljeni živeti v tujini, kjer vladajo sovražni sila. Tudi 30.000 tržaških brezposelnih, medtem ko naši prišli delajo in dobivajo vsaj podpora.

Pismo zunanjim ministrom

Pariz, 20. AFP. — Delegacija Juljske krajine in Trsta je predala zunanjemu ministru pismo, v katerem izražajo izpolnjeni zastopniki vse narodnosti Slovenskega Primorja, Trsta in Istre svojo trdno voljo in željo vsega prebivalstva, da bi bila Juljska krajina kot naravna enota v celoti priključena k Jugoslaviji.

Interesi ljudstva in cerkve

Ze pred tedni smo pričeli beležiti pojave vznemirjenja, ki je nastalo tako nenadno med primorskim ljudstvom in našim deželo sprito okolice, da gorilski nadškof in tržaški škof se nadežajo vztrajata na svojih mestih, kamor vse od padea nacističnega režima je davno več ne spadata. Poročali smo tudi, kako je ta odpor proti obojema cerkvenima oblastnikom prišel do svojega mirnega in dostojanstvenega, vendar skrajno jasnega in odločnega izraza v obliki cele vrste protestnih pism in resolucij prebivalstva od ene druge vasi. Ti protesti, ki smo jih objavili celo vrsto — čeprav se zdavnaj ne vseh, so se zvrstili z množičnih seštevank, opremljenih vsak posebej z dogimi vrstami podpisov, prav tedaj, ko se je izvedelo, da namernost priti na deželo med ljudji in birmati njih otroke oba škofa, prvi po dolgem presledku vseh let najhujši borb in najbrutalnejša trpljenja, kar je kdaj moglo zadeti kakšen narod, drugi sploh prvi v osem letih, odkar je kakor prvi po volji po nekonečnem duševnem in telesnem mučenju prišel na deželo.

Protestna pisma poslana obojema cerkvenima oblastnikom, Zavezniki vojaški upravi, av. stolice v Rimu in še na razna druga mesta, so morala biti — in to je najmanj — pač resno opozorilo vsem pradednim. Ljudstvo je zvešto svoji veri in njenim osnovnim pravilom, v nobenem primeru pa ne more dopustiti, da bi jih birmala kot podpornika fašizma utemeljeno odklonjena škofa. Pri toje oblasti so morale še sprito tako jasno izražene ljudske volje in sodbe priti do zaključka, da sta oba cerkvena dostojanstvenika tudi v smislu cerkvenega prava dolžna nemudoma umakniti se s svojih mest. Najmanj, pa kar bi bile morale ukreniti, je bilo to, da bi poskrbele, da bi opravili zakrament av. birm v obeh škofijah pooblaščenim začasnim namestnikom obeh škofov, kakršnih ljudstvo gleda na njihovo čisto narodnostno politično preteklost ne bi odločilo, ali pa da bi ljudem omogočile, da bi poslali svoje o-

troke k birmi drugim, k škofu, ki bi bil vreden zaupanja vsega primorskega ljudstva.

Magr. Margotti in Santin, ki je njuna preteklost je več kot dovolj osvetljena, podprta z neovrnilni dokazi o njunem neposrednem sodelovanju s fašističnimi nasilniki, nista tega mnenja. Pa ne, da bi ne bilo mogoče zanj najti primernege mesta, kamor po svojih delih spadata, marveč to, ker sta očitno prepričana, da svojega zlega dela še nista dokončala. Vprašamo magr. Santina kot tržaškega škofa, zakaj ni interveniral v skupni pri av. Antonu Novem in ukrenil, da bi tam izpolnili — pismeno predloženo — željo faranov, da bi se v cerkvi obnovile slovenske molitve in pridige v taki obliki in obsegu, kakor so ju imele nekoč vso dolgo dobo pred fašističnim režimom.

Vprašamo magr. Santina kot duha CLN-a, ki mu vsi tržaški veleštevnik in razglašajo pojejo slavo, da bi bila izključno njegova zasluga, če bi sedaj Trst priključili Italiji, čemu je pred meseci poslal v Pariz svojega zvestega slugo don Marzarja, da tam skirjav — za plotom, ker se ne upa očitno in pred oči vsega sveta — rovari proti edini poštenosti in pravici rešitvi tržaškega vprašanja, da spletkari v pariskem diplomatskem svetu za to, da bi primorsko ljudstvo znova pahnili v suženstvo, tokrat v dokončno propast. Mar zato, da bi prejel nove «republikanske» rezde in pohvale kakor svoj čas fašistični la «Gran ufficiale della Corona d'Italia»? In zakaj magr. Margotti ne izpolni besede, ki jo je dal lani ob svojem povratku v Gorico pokojnemu magr. Valentiniču, da je prišel le po slovo? Sprememba na škofski stolici ne gre nagle od rok. Toda poteklo je skoraj že leto dni od tedaj. Magr. Margotti, in vi še vedno misljete — slovo!

Ali je pa v interesu cerkve, da se ljudstvo v odporu proti njenima nevarnima predstavnikoma o-maje v vsem svojem odnosu do nje in njenih naloz? Kako naj se drugake tolmajoči zadnji dogodki v Solkanu in na Opčini?

KRATKE VESTI

LIJUBLJANA. Zaradi praznika Sv. Rešnjega Telca ne bodo v peke izšli ljubljanski listi.

LIVERPOOL. — V Liverpool je prispelo danes okrog 4.500 vojakov od poljske armade generala Andersa. Poslali jih bodo v posebna taborišča v razne dele Velike Britanije.

BERLIN. Upravne volitve v sovjetskem zasedbenem področju v Nemčiji bodo v septembru.

Zrenjski dokumenti

ONI, „KI GA POZNAJO LAHKO POVEDEO ...“

O binkošnih je škof tržaški msgr. Anton Santin razposlal po deželni pismo, ki ga je ukazal prebrati vernikom slovenske in hrvatske narodnosti. »Preden sem napisal tole pismo, sem o tem mnogo razmišljal,« pravi v njem. In potem nasteva v 21 točkah, kako da ni bil za fašizem ne za preganjanje Slovanov itd. V prvi točki pravi: »Italijani in Slovani, ki me poznajo, odkar sem bil posvečen v duhovnika, lahko povedo, da moja čustva niso bila fašistom naklonjena in da sem se čisto Italijanov in Slovanov zmeraj razlojal z pravičnim očesom...«

Nimamo namena polemizirati. Podati hočemo v naslednjem samem nov dogodek za vse, kar smo kdaj elzinevali, kakor nam očitajo, napisali in objavili.

Dne 20. oktobra 1938 je bil župnik in pravilniški župniški upravitelj iz Zrenja v dekanijski Opitiji pri tržaškem škofu msgr. Santinu. Zašel je škofu dokazovati, da so hrvaški kmetje prisiljeni poslušati Italijanske pridige, ki jo mora imeti po škofu farni dekretu ob 11. uri v svoji župni cerkvi, ker so ljudje zelo oddaljeni od cerkve in ne morejo k prvi jutnji maši, za katero je hrvaška pridiga sicer dovoljena, a prav zaradi omenjene okolice ni na hase. Poleg vsega pa imajo zgodnjo mašo s hrvaškimi pridigami v Zrenju le vsako drugo ali tretjo nedeljo. Torej se je razvil naslednji razgovor:

„Spriču sporazuma s prefekturo...“

Škof: Dobro. Pa naj Italijani poslušajo slovensko pridigo, Slovani pa italijansko.

Župnik: To ni mogoče. To ne gre.

Škof: Vem, da moj dekret ne bo nikogar zadovoljil, toda spriču sporazuma s prefekturo...

Župnik: Pustimo to!

Škof: Poslušajte, gospod! V svojih dekretih ne smem spreminjati ne pike ne vejice. Ravnanje se sedaj po njih in ubogajte! Z dovoljenjem Slovanov a tem, da sem pustil vas v Zrenju, Italijani pa, da se nim v večji meri ugod v cerkvi.

Župnik: Toda ekscelencia, kako bom mogel učiti otroke, če ne v njih materinščini?

Škof: Ubogajte in poskrbel vam bom dovoljenje za prokur v školi. (Vrski pouk v šoli je bil uveden le v Julijski krajini. V ostali Italiji je duhovnik po konkordatu bil dvakrat na leto kontroliral vrski pouk v šoli. V Julijski krajini pa je režim hotel izkoristiti tudi za prejšnji vrški pouk v šoli, kjer je moral biti odšel svede Italijanski. Slovenska duhovščina zaradi tega sama po večini ni hotela poučevati v šolah. Op. ur.)

Župnik: Ubogal bom, toda proti svoji vesti.

Škof: Če boste ubogal, vas bom branil. Drugače ne sprejemam nobene obveznosti za vašo varnost.

Tutto in alto mare

Z nekakšnim zadovoljstvom piše včerajšnji »Vozce libera« o pitnem dosedanjim uspehu sestanka zunanjih ministrov. Mnogo je govora v tem članku o glasovih, ki običajno dobro obveščeni, da se vse le ena odprtost. Ali se morda »Vozce libera« boji, da bi se v Parizu spopadli glede internacionalizacije Trsta, itd. In vraga, kaj ne nekakšno veliko zadovoljenje, da je vse le ena odprtost. Ali se morda »Vozce libera« boji, da bi se v Parizu spopadli glede internacionalizacije Trsta, itd. In vraga, kaj ne nekakšno veliko zadovoljenje, da je vse le ena odprtost. Ali se morda »Vozce libera« boji, da bi se v Parizu spopadli glede internacionalizacije Trsta, itd. In vraga, kaj ne nekakšno veliko zadovoljenje, da je vse le ena odprtost.

NAŠI VELIKI MOŽJE

SIMON JENKO

Simon Jenko je bil rojen leta 1835 v vasi Podrečje na vzhodnem robu Kranjskega polja, ki se razteza med Kranjem, Skofjo Loko, Savo in Smarju goro. V tem času je živel na veliki Prešeren. Ko je Jenko posejal v letih 1847 do 1853 novomeško gimnazijo, je pridno prebiral »Kranjski čebulico«. V »Kranjski čebulici« je pridno prebiral »Kranjski čebulico«. V »Kranjski čebulici« je pridno prebiral »Kranjski čebulico«. V »Kranjski čebulici« je pridno prebiral »Kranjski čebulico«.

Župnik: Ni mi za življenje, skrbijo me duše.

Škof: Vem, da se ravna po vesti.

„Če pa bo ljudstvo zapustilo cerkev?“

Župnik: Če pa bo ljudstvo zapustilo cerkev?

Škof: Dobro, tedaj molite sami pred Jezusom! Kako lepo je sam moliti pred Jezusom!

Župnik: Zakaj pa se je tedaj ustavil? Zakaj pa se je tedaj ustavil?

Škof: Videli boste, da se bo mir povrnil v Zrenju.

Župnik: Toda medtem se dogaja krivica starih ljudem, ki ne razumejo italijanske in ki ne morejo navezovati od daleč v cerkev, pa tudi otrokom, ki ne morejo poslušati katekizma v jeziku, ki ga ne razumejo.

Škof: Poslušajte, dragi gospod! Manj ljubim za lastni jezik in več za Jezusa!

Župnik: Ljubim Jezusa, toda ljudem tudi svojega blaznega kakor samega sebe. Ljubim starce in otroke.

Škof: Vi imate sto razlogov, toda ubogajte, ubogajte! Jaz dajem ukaz in dolžnost dobre duhovnika je, da jih izpolnjuje.

Župnik: Ekscelencia. Proti vsem, ki so morali ubogati.

Škof: Storit, kakor hočete!

Župnik: Toda ekscelencia, mar ne bi pri maši ob 11. uri lahko spregovoril kakšno besedo v hrvaščini za uboge starce?

Škof: Ravnanje se po dekretu!

Župnik: Bom. Toda pri verouku bom lahko za razlago uporabil kakšno hrvaško besedo? Otoci ne razumejo. Potrebno je, da ljudem vsaj od časa do časa nekaj razumljivega pove.

Škof: Se je izmaknil: Vi boste šli v šolo.

Župnik: Bom videl.

Škof: Kaj boste filozofirali o tem, ali je treba iti v šolo ali ne?

Župnik: Zanimajo me zanima le to, kako se bom izvil iz zadrege pri av. maši ob 11. uri s pridigo in z naukom za otroke po večernih od nevolj.

Škof: V dekretu ne spreminjam ne pike ne vejice.

Škof: Toda vi niste uravnovešeni! Ali ne veste, da smo v Italiji? Ne moremo z glavo skozil žid. Zaman je pihati proti vetru. Božič: Toda mi smo italijanski državljani. Plačujemo davke... Torej imamo pravico, da dobimo v hrvaščini, kar zahtevamo. V cerkvi ne maramo politike. Če ne razumemo pridig v italijanski, ne more tisti niti Mussolini ušaljen.

Škof: Dobro, pa pridite vi za škofa!

Božič: Da, da. Ravnil bi pravično. Tistim, ki ne razumejo, bi priznal hrvaško pridigo, otroke bi učil katekizem v maternem jeziku.

Škof: Ni mogoče! Ničesar ne bom opravičil!

Epilog

Zrenjski župnik je bil v 15 dneh premišleval:

16. novembra 1938 z dekretom št. 654/38 za kaplana v Buzetu, 17. novembra 1938 pismo za kaplana v Sovinku.

18. novembra 1938 znova za kaplana v Buzetu.

24. novembra 1938 z dekretom št. 671/38 za kaplana v Movrahu, in potem še dva ali trikrat.

Vse to se je zgodilo v prvih dveh mesecih in pol, od kar je msgr. Anton Santin postal tržaški škof. V zrenjski župniji pa so bile tedaj štiri petine prebivalstva in več hrvaške narodnosti.

Dobra srca

ZAMJK iz Kreplj daruje za mladinski teden 500 lir, za sirote padlih partizanov 500 lir, za tiskovni sklad »Primorskega dnevnika« 350 lir, za brezposelne delavce 500 lir in 200 lir za ZAMJK. Najlepša hvala!

Borili smo se, priporili velike pridobitve, toda

„Tukaj ukazujemo mi!“

G. Simoni in Baraga na "obisku,"

Dne 18. t. m. ob 11 uri 30 min. sta prišla na slovensko ljudsko šolo pri Sv. Ivanu g. Simoni in Baraga. Po stopnišah ju je vodil škofski sluga. Vstopila sta v pisarno in vprašala po didaktičnem ravnatelju. Ta je imel deška ročna dela v V. razredu.

Ko je prišel tov. Ferluga v pisarno, mu je g. Simoni velel stati. Vojkovo silko s stene. Tov. Ferluga jo je snel, kakor je g. Simoni vzel in odnesel. Nato je vprašal, kateri razredi imajo pouk in je g. Simoni odgovoril mu je tov. Ferluga pokazal knjige v omari rekoč, da je učiteljstvo vrnilo knjige, ker jih učenci niso hoteli. Pozneje se je g. Simoni sam prepričal, kako so otroci 4. razreda vpričo njega odklanjali knjige.

Simoni je pozval učiteljstvo in dejal: »Čemu samo vi ne rabite za vzorniki knjig, ki jih rabijo vse druge šole in tudi nekateri učitelji na Krašu, ki so v prav samoti knjig in v smrti nevarnosti (sic!)? Kaj na? Kljub temu pa rabijo naše knjige. Tukaj ukazujemo mi!«

Tov. Ferluga mu je na vprašanje, katere knjige rabijo v V. in v VI. razredu, odgovoril, da rabijo v V. raz. Vire, v VI. pa stare Danevovo berilo. Amalia, škof je dejala da otroci ne morejo kupiti Slovenskega berila. Simoni je odgovoril, da ne zna vzdrževati discipline. Ko mu je pa stavila tov. Čok A. vprašanje, zakaj niso prej dali knjig, ji je Simoni odgovoril: »Voi alete una insegante? Che grado d'istruzione avete? Voi non siete una maestra. Non sapete che in 2 mesi i libri non si possono stampare.«

Ko mu je tov. Pavličič dejal, da so dobili »Svobodna pota« je v novembru, mu Simoni ni dal odgovora. Učiteljstvu je še dejal: »Da ogled in pol vi iz saspesa la paga. Spo. diti jih je iz pisarne z besedami: »Andatevene tutti!« Na to besede sta Čok Amalia in Čok Emilia odšli. Pavličič je vpričo Simonija odneel knjige v razred. Simoni je nato dejal Baragi: »Ora portiamo i libri alle maestre che li hanno rifiutati.«

V šestem razredu je Baraga (kaj slovensko. V tem listu niso več gledali na to, da bi morala umetnost poučevati in navajati k dobremu, ampak so polagali važnost, da je bil protivod vse umetniške vrednosti. Če nekaj let je prevajal »Slovenski glasnik« Jozip Stritar, ki je pozneje ustanovil »Dunajski zvon« in ga nato prenesel v Ljubljano, Slovenski umetnosti so bila vrata odprta.

V taki okolici se je oblikoval Jenko. Njegova pesniška narava je dobila prvoletno okolje, da se je lahko normalno razvijala. Njegove pesmi so globoko občutene, prirane. Živel je ob narodu, z narodom. Njegove pesmi so obopale narodno kulturo.

Tesno je povezan naš pesnik s svojo domovino.

Sorško polje, njegov rojstni kraj, mu je marilo za njegovo notranje življenje, za njegove notranje spremembe.

Značaj pesnikovih pesmi je predvsem čustven. Tu pa tam je tegetob. Dal je resnično izraza svoji notranjosti. Njegove pesmi niso več namene, da bi vzbujale rodoljubno navdušenje, a so navzven temu navdušenje. Vajno temu pride do izraza ljubezen do domovine.

Jenko je bil zgodaj srel. Fr. Levko pripoveduje, da je bil leta 1853, ko je prišel iz Novoga mesta v Ljubljano, popolnoma pa-

Koraki zavezniške vojaške uprave

ZVU je ukinila delitev kruha in dodatne hrane solam v Sovodnjah, Rupl, Gaberju, Mirnu, Orehovljah, Renčah, Gradšču in Dornbergu. Sola v Prvačini, ki jo ZVU ni priznala, že prej ni dobila hrane. Po mišljenju učiteljskega omenjenih šol je treba korak ZVU pripisati temu, da so vse te šole odklonile uporabljati šolske knjige ZVU in se nadalje uporabljale učbenike »Naša beseda« in »Svobodna pota«.

Komemoracije za žrtvami pri Sv. Soboti

Trst. — Dne 22. junija se bo na iniciativno antifašističnega žana IV. okraja vršila komemoracija v spomin žrtvam iz žirane pri Sv. Soboti.

OD TRIGLAVA DO JADRANA

Komen

PRVO ZASEDANJE OKRAJNEGA PLENUMA SIAU ZA KOMEN

Dne 11. t. m. so na prvem zasedanju zborovalni poslanci okrajnega plena SIAU za Komen. Tovarišica Ziva, članica okrajnega odbora SIAU, je v jedrnatih besedah opisala politični položaj in govorila o pomenu volitev v okrajni odbor SIAU in okrajni plenum. Nato so se izvršile volitve. Izid je pokazal strnjeno in enotnost našega naroda v SIAU. Prebivalstvo komenskega okraja je s temi volitvami hkrati odobrilo dosedanje boje obnem pa nalogo, nadaljevali neizprosno boji proti ostankom fašizma do dokončne zmage. Izid volitev nam je tudi porok, da se morajo urediti želje našega ljudstva, ki je bilo do sedaj tolikokrat razočarano in prevarano, da se Juljskega kraja s Trstom vred priključi Jugoslaviji.

Po končanih volitvah so odposlanci čestitali novu izvoljenemu izvršnemu odboru SIAU in mu izrekli zaupnico za nadaljevanje političnega dela v okraju.

Trst

TRZASKE ZENE OB ZADNJIH DOGODKIH

Antifašistična žena III. rajona se zelo aktivno udeležuje. Žene sektorja Rocol-Lovec so izdelale precej otroške perila in obleke v okviru »Teda otroka« — žrtve vojne. V ta namen so tudi nabrale več kosov ponosnega perila, obleke in čevljev. Platno za izdelavo perila in oblek je daroval tov. Perot, trgovec v Via Cinesetica 22.

Žene II. sektorja »Cebulec« so nabrale 3.150 lir za zaprtje antifašiste. Židovskimi fašistični umor tov. Hlače je naše žene globoko prete. sel. Za njegovo zadnjo pot so spletale mnogo vencev in nabrale cvetja za njegov grob. Tako so žene sektorja »Cebulec« napravile štiri vence. Žene I. sektorja III. rajona pa so izdelale tri vence in nabrale mnogo cvetja.

Tudi iz ostalih rajonov prihajajo poročila o venci, s katerimi so žene izkazale zadnjo cast tov. Hlače. Tako so žene IV. rajona spletale osem vencev in nabrale cvetja. Več vencev so darovale tudi žene II. rajona.

Šmartno

MLADINA NA UDRNISKEM DELU

Ko je v naši vasi prevzel posle novo izvoljeni odbor SIAU, se je opazila večja pozornost tudi med mladino. Mladinci so sklenili, da z udrniskim delom pomagajo čevni družini Mizerita Antona, kjer ni bil dovolj delovnih sil. Dne 18. t. m. se je podalo na zemljišče in zaplenil Pionirje, Cebiane in V. re. Simoni je vprašal Barago, ali so omenjene knjige prepovedane. Baraga je izjavil, da niso prepovedane, da niso vsebujejo nič takega. Tov. Čok Amalia je rekla, da ne rabi prepovedanih knjig. Simoni je na to vrnil otrokom Pionirje in Cebiane rekoč, naj te knjige prebrajo doma. Ponovno je ponudil otrokom Slovensko berilo. Na izjavo otrok, da niso denarji, jih je Simoni razdelil brezplačno. Dejal je: »Kdor jutri ne bo imel te knjige, ne sme v šolo. Ta šola je javna in pod nadzorstvom ZVU. Učence, ki odklonijo to knjigo, nima več vstopa v šolo in obiskovati bo moral le za seboj šolo. Tudi izpričevala ne bo dobila. Danes se bo g. Simoni vrnil v šolo in se osebno prepričal, ali imajo otroci knjige.«

Baraga je odprl omaro in predlegel svezke. Pogledal je nato razredno in ima učitelje. Nato je oddal iz razreda. Hotela sta v V. razred, odgovoril, da rabijo v V. raz. Vire, v VI. pa stare Danevovo berilo. Amalia, škof je dejala da otroci ne morejo kupiti Slovenskega berila. Simoni je odgovoril, da ne zna vzdrževati discipline. Ko mu je pa stavila tov. Čok A. vprašanje, zakaj niso prej dali knjig, ji je Simoni odgovoril: »Voi alete una insegante? Che grado d'istruzione avete? Voi non siete una maestra. Non sapete che in 2 mesi i libri non si possono stampare.«

Ko mu je tov. Pavličič dejal, da so dobili »Svobodna pota« je v novembru, mu Simoni ni dal odgovora. Učiteljstvu je še dejal: »Da ogled in pol vi iz saspesa la paga. Spo. diti jih je iz pisarne z besedami: »Andatevene tutti!« Na to besede sta Čok Amalia in Čok Emilia odšli. Pavličič je vpričo Simonija odneel knjige v razred. Simoni je nato dejal Baragi: »Ora portiamo i libri alle maestre che li hanno rifiutati.«

V IV. dekliškem razredu je Baraga delil Slovensko berilo? Simoni pa pletil »Svobodna pota«. Ko sta Simoni in Baraga odhajala iz IV. dekliškega razreda, so učence jokale, a v IV. dekškem razredu so dečki metal Slovensko berilo ob tla.

Ob 12 uri 45 min. je g. Simoni, škof učiteljstvo Stipančič in Čok Milica. Stipančič je naročil, da mora jutri zapleniti »Svobodna pota« in razdeliti Slovenska berila. Odšel je s našimi knjigami pod pazduho.

Težko se ob takem vzdržmo starejši. Otroci pa se niso mogli. Pri cerkvi so zvišali in kričali za njima.

Slovensko narodno gledališče za Trst in Primorje

bo pred zaključkom gledališke sezone v Slov. Primorju gostovalo a šurekovo glaseno komedijo »Pesem a ceste« v sledečih krajih:

Danes 21. t. m. ob 20. uri v Cerknem, 22. t. m. ob 20. uri v Sv. Luciji ob Seči, 23. t. m. ob 18. in 20. uri v Tolminu, 24. t. m. ob 20. uri v Ajdovščini, 25. t. m. ob 20. uri v Ajdovščini, 26. t. m. ob 20. uri v Vipavi, 28. t. m. ob 21. uri v Sečani, 29. t. m. ob 21. uri v Opatjem selu, 30. t. m. ob 16. uri na Opčinah.

Postani član

PLANINSKEGA DRUŠTVA v Trstu

30.000 brezposelnih med nami

Nočemo milostnih podpor hočemo dela

Naj bo Trst mrlvo mesto?

V Belgiji je pristaniško mestec, ki je bilo nekoč cvetoče trgovsko pristanišče. To je Brugge — ali po francosko Bruges. Danes je to »mrtvo mesto«, ki se ponasa le še z zgodovinsko in umetniško vrednostjo svoje arhitekture, z bogastvom slik velikih flamskih mojstrov svoje stolnice in muzejev. Mrtvo je danes to mesto, nobene industrije ni v njem in ni-ko-ke ne čuje srečne prihajajočega

Starancan

ZGRADILI SO PROSTOR ZA PRIREDITVE

Delavci in kmetje iz Starancana pri Trstu so z udrniskim delom zgradili krasen prostor za kulturno prosvetno prireditve. Čeprav prihajajo trudi z dela v tovarnah in na polju, so delali brezplačno za skupnost. Sedaj se pripravljajo, da bodo zgradili veliko dvorano za kinodelavnice in kulturno prosvetne prireditve ter prostor za razne pri- sarnje. Kar veselje je gledati mlade pionirje in mladince ter starejše vavčane, kako oznojeni trudljivo delajo za prosvet ljudske kulture in prosvete. To je lep pri- mer ljudske volje, ki jo ne bo strla gnila reakcija, ki skuša utruditi delavce množice in jih ponovno podrediti nekdanjemu izžemanju. Italijansko in slovensko demokratično ljudstvo se danes vsega tega dobro

Šempolaj

DELO VASKIH ZENA

Prebivalci te vasi se zelo delavni. Vsi so v Mladinskem tednu pomagali pri udrniskem delu in dali največji vlog. Odšli so na udrnisko delo tudi v požarno vas. Družine okoli 15 mladincev. Okopali so vinograd, pokosili travo in delali dela. Delovna četa iz Šempolaja bo delala tudi ostali mladinski hiški okoliš.

Postojna

OBISK V POSTOJNSKI JAMI

Preteklo nedeljo je mnogo Tržčanov napravilo izlet v postojnsko jamo. Nekaj tovariš misle, da je ob tej priliki govoril s tovariši v tovarnišnici iz raznih krajev. Vasi Otok je govoril z nekim trgovcem in ga vprašal, kako gleda na ljudsko oblast. Odgovoril mu je, da ljudski oblasti ni mogoče biti sovražni, ker je oblast vse ljudstvo. Trgovcu mu je dejal: »Semi si vladamo in samo od nas odvisi, ali gre dobro ali ne. Zavedati se mora, da nam je vojna prizažala hude udarce in da bo treba še preste časa, da bomo zacelili rane. Če kdo imel članov naših odborov ne vrši svoje dolžnosti, ga lahko odstavimo in izvolimo drugega. Samo ako nekoliko pomislimo, kaj je bilo z nami za časa fašizma, vidimo, da smo dosegli velike uspehe, da imamo vse pravice. Dolžni pa smo našo oblast podpreti z vsemi svojimi močmi. Slednji človek se zaveda teh velikih pridobitev. Ko bomo s Trstom vred priključen Jugoslaviji, bodo rešena vsa vprašanja.«

Izšla je nova številka

LJUDSKEGA TEDNIKA

Zunanje politični pregled in teden domačih dogodkov, o novem fašističnem zločinu in o ozadju stavk v Ameriki, razgovor z duhovnikom Štekom: »Sazonov in Molotov«, o Slovenskem narodnem gledališču, o Maksimu Gorkiju, gospodarski in gospodinski navetvi — vse to vam pri- naša v jasni in prikljudni obliki novi

LJUDSKI TEDNIKI

Rekl zaupnico za nadaljevanje političnega dela v okraju.

O. K.

Trst

TRZASKE ZENE OB ZADNJIH DOGODKIH

Antifašistična žena III. rajona se zelo aktivno udeležuje. Žene sektorja Rocol-Lovec so izdelale precej otroške perila in obleke v okviru »Teda otroka« — žrtve vojne. V ta namen so tudi nabrale več kosov ponosnega perila, obleke in čevljev. Platno za izdelavo perila in oblek je daroval tov. Perot, trgovec v Via Cinesetica 22.

Žene II. sektorja »Cebulec« so nabrale 3.150 lir za zaprtje antifašiste. Židovskimi fašistični umor tov. Hlače je naše žene globoko prete. sel. Za njegovo zadnjo pot so spletale mnogo vencev in nabrale cvetja za njegov grob. Tako so žene sektorja »Cebulec« napravile štiri vence. Žene I. sektorja III. rajona pa so izdelale tri vence in nabrale mnogo cvetja.

Tudi iz ostalih rajonov prihajajo poročila o venci, s katerimi so žene izkazale zadnjo cast tov. Hlače. Tako so žene IV. rajona spletale osem vencev in nabrale cvetja. Več vencev so darovale tudi žene II. rajona.

Šmartno

MLADINA NA UDRNISKEM DELU

Ko je v naši vasi prevzel posle novo izvoljeni odbor SIAU, se je opazila večja pozornost tudi med mladino. Mladinci so sklenili, da z udrniskim delom pomagajo čevni družini Mizerita Antona, kjer ni bil dovolj delovnih sil. Dne 18. t. m. se je podalo na zemljišče in zaplenil Pionirje, Cebiane in V. re. Simoni je vprašal Barago, ali so omenjene knjige prepovedane. Baraga je izjavil, da niso prepovedane, da niso vsebujejo nič takega. Tov. Čok Amalia je rekla, da ne rabi prepovedanih knjig. Simoni je na to vrnil otrokom Pionirje in Cebiane rekoč, naj te knjige prebrajo doma. Ponovno je ponudil otrokom Slovensko berilo. Na izjavo otrok, da niso denarji, jih je Simoni razdelil brezplačno. Dejal je: »Kdor jutri ne bo imel te knjige, ne sme v šolo. Ta šola je javna in pod nadzorstvom ZVU. Učence, ki odklonijo to knjigo, nima več vstopa v šolo in obiskovati bo moral le za seboj šolo. Tudi izpričevala ne bo dobila. Danes se bo g. Simoni vrnil v šolo in se osebno prepričal, ali imajo otroci knjige.«

Šempolaj

DELO VASKIH ZENA

Prebivalci te vasi se zelo delavni. Vsi so v Mladinskem tednu pomagali pri udrniskem delu in dali največji vlog. Odšli so na udrnisko delo tudi v požarno vas. Družine okoli 15 mladincev. Okopali so vinograd, pokosili travo in delali dela. Delovna četa iz Šempolaja bo delala tudi ostali mladinski hiški okoliš.

Postojna

OBISK V POSTOJNSKI JAMI

Preteklo nedeljo je mnogo Tržčanov napravilo izlet v postojnsko jamo. Nekaj tovariš misle, da je ob tej priliki govoril s tovariši v tovarnišnici iz raznih krajev. Vasi Otok je govoril z nekim trgovcem in ga vprašal, kako gleda na ljudsko oblast. Odgovoril mu je, da ljudski oblasti ni mogoče biti sovražni, ker je oblast vse ljudstvo. Trgovcu mu je dejal: »Semi si vladamo in samo od nas odvisi, ali gre dobro ali ne. Zavedati se mora, da nam je vojna prizažala hude udarce in da bo treba še preste časa, da bomo zacelili rane. Če kdo imel članov naših odborov ne vrši svoje dolžnosti, ga lahko odstavimo in izvolimo drugega. Samo ako nekoliko pomislimo, kaj je bilo z nami za časa fašizma, vidimo, da smo dosegli velike uspehe, da imamo vse pravice. Dolžni pa smo našo oblast podpreti z vsemi svojimi močmi. Slednji človek se zaveda teh velikih pridobitev. Ko bomo s Trstom vred priključen Jugoslaviji, bodo rešena vsa vprašanja.«

Izšla je nova številka

LJUDSKEGA TEDNIKA

Zunanje politični pregled in teden domačih dogodkov, o novem fašističnem zločinu in o ozadju stavk v Ameriki, razgovor z duhovnikom Štekom: »Sazonov in Molotov«, o Slovenskem narodnem gledališču, o Maksimu Gorkiju, gospodarski in gospodinski navetvi — vse to vam pri- naša v jasni in prikljudni obliki novi

LJUDSKI TEDNIKI

30.000 brezposelnih med nami

Nočemo milostnih podpor hočemo dela

Naj bo Trst mrlvo mesto?

V Belgiji je pristaniško mestec, ki je bilo nekoč cvetoče trgovsko pristanišče. To je Brugge — ali po francosko Bruges. Danes je to »mrtvo mesto«, ki se ponasa le še z zgodovinsko in umetniško vrednostjo svoje arhitekture, z bogastvom slik velikih flamskih mojstrov svoje stolnice in muzejev. Mrtvo je danes to mesto, nobene industrije ni v njem in ni-ko-ke ne čuje srečne prihajajočega

Starancan

ZGRADILI SO PROSTOR ZA PRIREDITVE

Delavci in kmetje iz Starancana pri Trstu so z udrniskim delom zgradili krasen prostor za kulturno prosvetno prireditve. Čeprav prihajajo trudi z dela v tovarnah in na polju, so delali brezplačno za skupnost. Sedaj se pripravljajo, da bodo zgradili veliko dvorano za kinodelavnice in kulturno prosvetne prireditve ter prostor za razne pri- sarnje. Kar veselje je gledati mlade pionirje in mladince ter starejše vavč